

นโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของ
ประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่

Political Policy of Local Administrative Organization towards Community
Welfare Promotion of The People If Song District, Phrae Province

ประชายุทธ ภูบรรทัด, กิตติศักดิ์ วิมล, พรสวรรค์ สุขไมตรี

Prachayut Bhubunthad, Kittisak Wimon, Pornsawan Sukmaitree

เทศบาลตำบลน้ำโจ้,

วิทยาลัยสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

วิทยาลัยสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Nam Cho Subdistrict Municipality,

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkornajavidyalaya University,

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkornajavidyalaya University

Email: prachayut.bhu@gmail.com

(Received: Apr 4, 2024; Revised: Apr 30, 2024; Accepted: May 2, 2024)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรม 7 กับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ จากการแจกแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.75)

2) หลักการบริหารนิยธรรม 7 มีความสัมพันธ์กับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($R = .528^{**}$)

3) ปัญหาอุปสรรค พบว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนยังขาดการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ การชี้แจงการดำเนินไม่ชัดเจน ขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสวัสดิการชุมชนยังมีน้อย ข้อเสนอแนะ พบว่า หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนงบประมาณการดำเนินงานแก่สวัสดิการ

ชุมชน มีการประชุมชี้แจงผลการดำเนินงานทุกเดือน จัดอบรมสมาชิกเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและกันระหว่างกลุ่มสวัสดิการชุมชนต่าง ๆ เพื่อสร้างความสามัคคีภายในชุมชน

คำสำคัญ: นโยบายทางการเมือง, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สวัสดิการชุมชน

Abstract

This Article aimed to study (1) to study the political policy level of local administrative organization towards promotion of community welfare of the people of Song District, Phrae Province (2) to study the relationship between the principle of Aparahaniyadham 7 and the political policy of local administrative organization on the promotion of community welfare of residents of Song District, Phrae Province, (3) to study obstacle problems, and the Suggestions on the political policies of local governments on the promotion of community welfare of residents of Song District, Phrae Province. This research is a combination of methods including quantitative research using exploratory research methods from questionnaire distribution and qualitative research by in-depth interview method. The research results were found as follows;

1) The level of local administrative organization toward the promotion of community welfare of residents of Song District, Phrae Province, with the overall being very high ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.75).

2) Aparahaniyadham 7 is related to the political policy of local administrative organization on the promotion of community welfare of residents of Song District, Phrae Province, as a whole. There is a moderate positive correlation ($R = .528^{**}$).

3) The obstacle problem was found that Community welfare funds also lack government budget support, clarification of implementation is unclear, lack of proficiency in technology utilization, and relationships among community welfare groups are low. Suggestion, it was found that Government agencies should support the implementation budget for community welfare, have a performance explanation meeting every month, hold training for members on technology-based pine, and exchange learning with each other between various community welfare groups to create harmony within the community.

Keywords: political policy; local administrative organization; community welfare

บทนำ

สังคมไทยมีพื้นฐานวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันแบบช่วยเหลือเกื้อกูลมายาวนาน มีการจัดสวัสดิการแบบ ธรรมชาติที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเอื้ออาทร เคารพซึ่งกันและกันระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ เมื่อสังคม

เปลี่ยนแปลงไปรัฐเข้ามาเป็นผู้จัดให้สวัสดิการกับประชาชน บทบาทของชุมชนในการดูแลกันก็ลดลง แต่หลังจากสังคมไทยประสบวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 2540 องค์กรชุมชนได้พยายามจัดกิจกรรมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในลักษณะของการจัดสวัสดิการจากฐานทุนต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน เช่น สวัสดิการจากฐานข้อมูลกลุ่ม ออมทรัพย์ องค์กรการเงิน วิสาหกิจชุมชน ความเชื่อทางศาสนา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ ต่อมา องค์กรชุมชนที่ทำงานเกี่ยวกับองค์กรการเงินและสวัสดิการชุมชนได้ยกระดับกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยในปี 2548 ได้ริเริ่มจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับตำบล มีพื้นที่ครุ 14 กองทุน ขยายเป็น 191 กองทุน โดยให้มีการสมทบงบประมาณจากสามฝ่าย คือ ทุนจากการสมทบของสมาชิกในชุมชน สมทบจากรัฐบาลกลาง และสมทบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสัดส่วนเท่ากัน แบบ (1 : 1 : 1) ตั้งแต่นั้น พ.ศ. 2552 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเพื่อสมทบ แต่เงินสมทบรัฐบาลผ่านสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนไม่เกินคนละ 365 บาทต่อปี ซึ่งได้สนับสนุนต่อเนื่องตามสถานะโครงการที่ได้รับการอนุมัติจากรัฐบาล ช่วงของการร่างรัฐธรรมนูญก่อนปี พ.ศ. 2560 เครือข่ายสวัสดิการชุมชนได้รณรงค์ให้มีการกำหนดเรื่องนี้รัฐธรรมนูญ เพราะถือว่าเป็นสิทธิพื้นฐานของบุคคลและชุมชนที่จะจัดสวัสดิการของตนเองในรูปแบบที่ชุมชนกำหนด รัฐธรรมนูญ 2560 มาตรา 40 (3) กำหนดว่า “บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิจัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชน สิทธิของบุคคลและชุมชนตามวรรคหนึ่ง หมายความว่าร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐในการดำเนินการดังกล่าวด้วย” (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2564)

นโยบายของรัฐต่างมีจุดมุ่งหมายในการที่จะพยายามจัดทุกขำบำรุงสุขเพื่อความอยู่ดีกินดีของราษฎร ดังจะเห็นได้ชัดเจนที่กำหนดไว้เด่นชัดในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งจะกระทำได้ในขอบเขตแค่ไหนเพียงไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของสังคม นั้นเป็นประการสำคัญ การจัดทุกขำบำรุงสุขให้กับประชาชนก็หมายความว่า ต้องสร้างสวัสดิการสังคม (Social Welfare) ให้สังคมมีความมั่นคงขึ้นนั่นเอง อย่างไรก็ตามสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทยปัจจุบันที่ถือว่าเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลง (Transitional Society) อย่างรวดเร็ว จนกระทั่งบางครั้งอาจทำให้สมาชิกปรับตัวตามไม่ทัน ดังนั้น ขอบข่ายของการให้บริการทางสวัสดิการสังคมจึงขึ้นอยู่กับสถานการณ์ดังกล่าวในขณะนั้นด้วย (สุเทพ เชาวลิศ, 2527, หน้า 3)

การจัดสวัสดิการชุมชนของประชาชนในอำเภอสอง จังหวัดแพร่ มีพื้นที่อำเภอสองมี 8 ตำบล 2 เทศบาล โดยมีองค์กรภาคประชาชนในแต่ละพื้นที่ ได้รับสมัครสมาชิกในระดับตำบล และเทศบาลตำบลตนเอง แล้วจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล/เทศบาลขึ้นครบทุก อบต. รวม 9 กองทุน เป็นองค์กรที่จัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกในชุมชนจนเกิดกระบวนการการจัดสวัสดิการชุมชน ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบางส่วน แต่การจัดสวัสดิการโดยจากภาครัฐอย่างเดียวไม่เพียงพอ และยังไม่ครอบคลุมปัญหา และไม่สามารถกระจายให้กับผู้ประสบปัญหาได้อย่างทั่วถึง ส่วนต่อมามีนำเสนอให้เห็นศักยภาพในการจัดสวัสดิการโดยภาคประชาชน โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการศึกษารูปแบบเงื่อนไข และความเป็นไปได้ ในการจัดสวัสดิการโดยภาคชุมชน (ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ, 2547, หน้า 14) บ้านฮ้องฮี ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

เป็นอีกชุมชนหนึ่งที่มีรูปแบบการจัดสวัสดิการโดยร่วมกันประชุมจัดตั้งคณะกรรมการกลางของหมู่บ้านขึ้น เพื่อดำเนินการจัดการสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับคนในชุมชน คณะกรรมการส่วนมากเป็นผู้นำชุมชน และจะมีชาวบ้านเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วยโดยคณะกรรมการจะทำการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีประชาชนในหมู่บ้านเป็นศูนย์กลาง และยึดความเห็นของคนในหมู่บ้านเป็นสำคัญอีกด้วย เมื่อลงมติกันได้แล้ว คณะกรรมการก็จะดำเนินการตามแผนที่ร่วมกันวางไว้ โดยจะทำงานแบบโปร่งใสเป็นกันเอง จึงทำให้ระบบสวัสดิการของชุมชนฮองฮิมมีความเข้มแข็ง และสามารถต่อยอดสวัสดิการด้านอื่น ๆ อีกหลายด้าน ทำให้ชุมชนมีรูปแบบสวัสดิการที่หลากหลาย (คะนอง พิณ, พฤษภาคม-สิงหาคม 2560 : 285)

จากสภาพปัญหาและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “นโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่” เพื่อส่งเสริมนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ ให้เกิดการพัฒนาคูณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารนิยธรรม 7 กับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงผสมวิธี พื้นที่วิจัย คือ อำเภอสอง จังหวัดแพร่ เพราะเป็นพื้นที่ที่ต้องการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนโดยอาศัยนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาบูรณาการให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ประชากร คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 39,234 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, จำนวนประชากรอำเภอสอง จังหวัดแพร่) กลุ่มตัวอย่างได้มาจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอสอง จังหวัดแพร่ ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จากการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อน ที่ 0.05 (วัลลภ สุขสวัสดิ์, 2561, หน้า 76) จำนวน 396 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 วิธีได้แก่ 1) แบบสอบถาม วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ จากการแจกแบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูป/คน 3) นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันหรือไม่ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.75)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม

นโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 ด้านการเสริมสร้างครอบครัว	3.67	0.82	มาก
2 ด้านการส่งเสริมสุขภาพ	3.68	0.79	มาก
3 ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน	3.61	0.83	มาก
4 ด้านการพัฒนาอาชีพ	3.52	0.85	มาก
5 ด้านการบริหารจัดการกองทุนที่ดีและมีธรรมาภิบาล	3.68	0.77	มาก
ภาพรวม	3.63	0.75	มาก

จากตารางที่ 1 นโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวม ได้แก่ ด้านการเสริมสร้างครอบครัว ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน ด้านการพัฒนาอาชีพ และด้านการบริหารจัดการกองทุนที่ดีและมีธรรมาภิบาล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า หลักอปริหานิยธรรม 7 โดยภาพรวม กับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($R = .528^{**}$)

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอปริหานิยธรรม 7 กับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson, s Product Moment Correlation Coefficient)						
หลัก อปริหานิยธรรม 7	การส่งเสริม สวัสดิการ ชุมชน	ด้านการ ส่งเสริม ครอบครัว	ด้านการ ส่งเสริม สุขภาพ	ด้านการ พัฒนาเด็ก และเยาวชน	ด้านการ พัฒนาอาชีพ	ด้านการ บริหาร จัดการ
ด้านการจัด ประชุม	$R = .628^{**}$	$R = .599^{**}$	$R = .592^{**}$	$R = .588^{**}$	$R = .543^{**}$	$R = .568^{**}$
ด้านการประชุม พร้อมเพรียง	$R = .646^{**}$	$r = .621^{**}$	$r = .628^{**}$	$r = .594^{**}$	$r = .539^{**}$	$r = .587^{**}$
ด้านการบัญญัติ สิ่งใหม่	$R = .315^{**}$	$r = .284^{**}$	$r = .273^{**}$	$r = .333^{**}$	$r = .268^{**}$	$r = .289^{**}$
ด้านการให้ความ เคารพผู้อาวุโส	$R = .359^{**}$	$r = .299^{**}$	$r = .303^{**}$	$r = .348^{**}$	$r = .279^{**}$	$r = .428^{**}$
ด้านการไม่ละเมิด สิทธิสตรี	$R = .376^{**}$	$.413^{**}$	$.375^{**}$	$r = .297^{**}$	$r = .250^{**}$	$r = .401^{**}$
ด้านการเคารพ สถานที่	$R = .450^{**}$	$r = .394^{**}$	$r = .426^{**}$	$r = .438^{**}$	$r = .373^{**}$	$r = .440^{**}$
ด้านการ สงเคราะห์	$R = .068$	$r = .036$	$r = .052$	$r = .064$	$r = .065$	$r = .097$

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ พบว่า กองทุนสวัสดิการบางกลุ่ม ยังขาดการสนับสนุนจากภาครัฐในการของบประมาณมาบริหารกองทุนสวัสดิการ มีการชี้แจงข้อมูลผลการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนน้อยเกินไป ทำให้สมาชิกเกิดความสับสน สมาชิกเข้าร่วมประชุมแต่ละครั้งไม่ครบตามจำนวนหรือมีจำนวนน้อย ทำให้การสื่อสารข้อมูลไม่ทั่วถึง คณะกรรมการยังขาดความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยบริหารจัดการกองทุน และแต่ละกองทุนสวัสดิการชุมชนมีการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ทำให้ไม่ค่อยได้สื่อสารหรือสร้างความสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มสวัสดิการชุมชนด้วยกัน ข้อเสนอแนะ

พบว่า หน่วยงานภาครัฐควรกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการขอสนับสนุนด้านงบประมาณแก่กลุ่มสวัสดิการชุมชนต่าง ๆ กลุ่มสวัสดิการชุมชนควรชี้แจงข้อมูลการดำเนินงานที่เป็นปัจจุบันให้แก่สมาชิกได้รับทราบเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนได้ ควรใช้สื่อเทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้แก่สมาชิกภายในกลุ่มสวัสดิการชุมชน และเพื่อเพิ่มสมาชิกภายในกองทุน ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและกันระหว่างกลุ่มสวัสดิการชุมชนต่าง ๆ ภายในชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ระดับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเสริมสร้างครอบครัว ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน ด้านการพัฒนาอาชีพ และด้านการบริหารจัดการกองทุนที่ดีและมีธรรมาภิบาล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช มีระดับความต้องการได้รับสวัสดิการสังคม โดยรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบว่า ด้านความมั่นคงทางสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านบริการสังคม และด้านการมีงานทำและการมีรายได้ ส่วนสวัสดิการสังคมด้านที่อยู่อาศัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน (พระครูภัทรปัญญาคุณ (เวียง แซ่ฮุย), 2560)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอุปถัมภ์ 7 กับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($R = .528^{**}$) ส่งผลให้นโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำมาเป็นกระบวนการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกชาตามหลักอุปถัมภ์ในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร” ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่ม เกษตรกรผู้ปลูกชา กับหลักอุปถัมภ์ในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (Pearson Correlation $R = .744^{**}$) (พระคำณ อติภทโท (ทองน้อย), 2562) และอาจ รวมถึงงานวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดนครราชสีมา เขตเลือกตั้งที่ 5” ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและหลักอุปถัมภ์ พบว่า อายุ สถานภาพการสมรส และหลักอุปถัมภ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดนครราชสีมา เขตเลือกตั้งที่ 5 ส่วนเพศ การศึกษา

อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้ง (พระอธิการวรวิทย์ สุเมธ (มีธรรม), 2563)

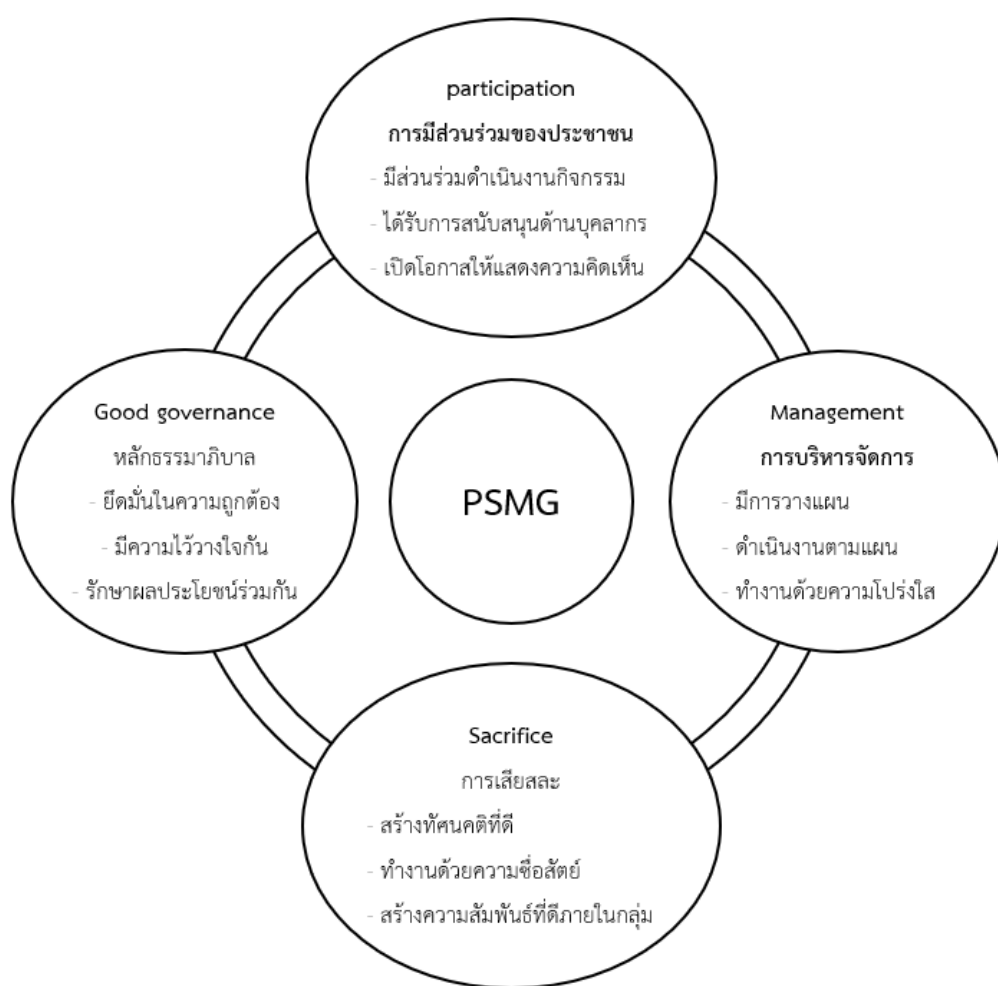
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ พบว่า กองทุนสวัสดิการบางกลุ่มยังขาดการสนับสนุนจากภาครัฐในการของบประมาณมาบริหารกองทุนสวัสดิการ มีการชี้แจงข้อมูลผลการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนน้อยเกินไป ทำให้สมาชิกเกิดความสับสน สมาชิกเข้าร่วมประชุมแต่ละครั้งไม่ครบตามจำนวนหรือมีจำนวนน้อย ทำให้การสื่อสารข้อมูลไม่ทั่วถึง คณะกรรมการไม่มีความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยบริหารจัดการกองทุน แต่ละกองทุนสวัสดิการชุมชนมีการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ทำให้ไม่ค่อยได้สื่อสารหรือสร้างความสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มสวัสดิการชุมชนด้วยกัน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การจัดสวัสดิการให้แก่แรงงานเมียนมาในอำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริการสังคม ได้แก่ ความลำบากในการเดินทางไปรับบริการด้านสาธารณสุข การเดินทางเข้า-ออกไปติดต่อกับหน่วยงานทางสถานทูตมีหลายขั้นตอนรวมทั้งปัญหาค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่อวีซ่า ขาดงบประมาณสนับสนุนจากส่วนกลางสำหรับการรองรับเด็กต่างด้าว ด้านภาษาในการสื่อสารแรงงานที่เข้ามาใหม่ ๆ จะพูดภาษาไทยไม่ได้เลย ที่พักนั้นทางสถานประกอบการไม่สามารถจัดที่พักให้ได้เพราะสถานที่ไม่เพียงพอ (ชัยศรี มีป้อม, 2562)

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ พบว่า หน่วยงานภาครัฐควรกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการขอสนับสนุนด้านงบประมาณแก่กลุ่มสวัสดิการชุมชนต่าง ๆ กลุ่มสวัสดิการชุมชนควรชี้แจงข้อมูลการดำเนินงานที่เป็นปัจจุบันให้แก่สมาชิกได้รับทราบเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนได้ ควรใช้สื่อเทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้แก่สมาชิกภายในกลุ่มสวัสดิการชุมชน และเพื่อเพิ่มสมาชิกภายในกองทุน ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและกันระหว่างกลุ่มสวัสดิการชุมชนต่าง ๆ ภายในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ” ข้อเสนอแนะพบว่า ประชาชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นของตน ควรติดตามการปกครองส่วนท้องถิ่นของตนอย่างทั่วถึงผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ และบอร์ดประชาสัมพันธ์ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชุมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอปัญหา และหาทางแก้ไขร่วมกันเพื่อนำไปสู่การพัฒนา (พระมหาทัศนพงษ์ ชัยเมธี (กลิ่นศรีสุข), 2563)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

หลักธรรมอภิธานิยธรรม 7 ได้แก่ (1) ด้านการจัดประชุม และหารือกันเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เป็นนิตย (2) ด้านการประชุมต้องให้หมู่คณะมีความพร้อมเพรียงกัน (3) ด้านการบัญญัติหรือมีมติในสิ่งในสิ่งใหม่

และข้อบัญญัติไม่ขัดหรือดัดรอนบัญญัติก่อน (4) ด้านการให้เคารพนับถือคำกล่าวของผู้อาวุโส (5) ด้านการไม่ล่วงละเมิดทางใจ และภายในสตรี (6) ด้านการให้ความเคารพ สักการะ และการบูรณะเจดีย์หรือพุทธสถานที่ปลูกสร้างไว้ (7) ด้านการสงเคราะห์ และอุปการะแก่สงฆ์ทั้งหลาย มาบูรณาการกับการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการเสริมสร้างครอบครัว (2) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ (3) ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน (4) ด้านการพัฒนาอาชีพ และ (5) ด้านการบริหารจัดการกองทุนที่ดี และมีธรรมาภิบาล ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้จากการวิจัย ได้การส่งเสริมสวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ PSMG : MODEL ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น PSMG : MODEL สรุปได้ดังนี้

1. P = Participation การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ให้ประชาชนเข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมสวัสดิการชุมชน โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการคำแนะนำการออกกฎ

ข้อบังคับ การสนับสนุนด้านงบประมาณ และสนับสนุนให้บุคลากรเข้าช่วยดูแลการจัดเก็บข้อมูล เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ระดมความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา และสามารถให้ประชาชนเข้ามามตรวจสอบกองทุนสวัสดิการชุมชนได้

2. M = Management การบริหารจัดการ คือ การวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน การดำเนินงานที่เข้าใจง่าย มีกฎระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจน เน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนา กองทุนสวัสดิการชุมชน เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการสามารถตรวจสอบ ได้ และมีการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยการศึกษาดูงานกองทุนอื่น ๆ นอกพื้นที่เพื่อนำมาปรับใช้ให้เข้า กับสภาพบริบทของชุมชน

3. S = Sacrifice การเสียสละ คือ การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ความจริงใจทั้งทางกาย วาจา และใจ มุ่งทำงานโดยยึดเอาผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ ส่วนตน มีจิตอาสาในการทำงานช่วยเหลือชุมชน และกิจกรรมของกองทุนสวัสดิการชุมชน สร้างความสัมพันธ์ ที่ดีภายในกลุ่มสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี และรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของกองทุนสวัสดิการชุมชน

4. G = Good governance หลักธรรมาภิบาล คือ การตั้งกฎระเบียบข้อบังคับด้วยความเห็นชอบของ ทุกฝ่าย ทำงานโดยการยึดมั่นในความถูกต้อง ขยันอดทน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกันภายในกลุ่มสวัสดิการชุ มน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจร่วมกัน คณะกรรมการทุก คนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ตั้งใจทำงาน และมีความเสียสละ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ให้ สมาชิกทุกคนได้รับผลตอบแทนเท่าเทียมอย่างเสมอภาค

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความ นโยบายทางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริม สวัสดิการชุมชนของประชาชนอำเภอสอง จังหวัดแพร่ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในการกำหนดนโยบายการส่งเสริมสวัสดิการชุมชน ร่วมกันออกกฎข้อบังคับในการดำเนินงานกองทุน ตามหลักธรรมาภิบาล พัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการกองทุนต่าง ๆ ให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ให้กลุ่มสวัสดิการชุมชนเป็นส่วนช่วยขับเคลื่อนสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
 - (1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายให้การสนับสนุนด้านงบประมาณให้แก่กลุ่มสวัสดิการ ชุมชนตามสภาพบริบท เพื่อนำไปเป็นต้นทุนในการพัฒนาหรือจัดกิจกรรมของกลุ่มสวัสดิการชุมชนต่อไป
 - (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับกลุ่มสวัสดิการ ชุมชนต่าง ๆ ในการให้ความรู้ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มสวัสดิการชุมชน เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ
 - (3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายพัฒนาทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีในการ

ประชาสัมพันธ์ข้อมูล และการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสมาชิกให้แก่คณะกรรมการกลุ่มสวัสดิการชุมชน เพื่อให้ข้อมูลเข้าถึงสมาชิกทุกคน และมีการดำเนินงานที่เป็นระเบียบ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

(1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรชี้แจงเกี่ยวกับแนวทางการขอการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้แก่กลุ่มสวัสดิการชุมชนต่าง ๆ ให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และทำเป็นประกาศให้รับทราบกันทุกกลุ่ม

(2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้บุคลากรลงพื้นที่สำรวจความต้องการ และสภาพปัญหาของกลุ่มสวัสดิการชุมชนต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือ และพัฒนากลุ่มสวัสดิการชุมชนต่อไป

(3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการกลุ่มสวัสดิการชุมชนต่าง ๆ ให้มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ การใช้สื่อเทคโนโลยี การใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนากลุ่มสวัสดิการชุมชนต่อไป

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรวิจัยเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อนโยบายทางการเมืองในการพัฒนาการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนในเขตอำเภอเมืองสอง จังหวัดแพร่

(2) ควรวิจัยเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดตั้งสวัสดิการชุมชนในอำเภอสอง จังหวัดแพร่

(3) ควรวิจัยเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคในการกำหนดนโยบายทางการเมืองที่มีผลต่อการส่งเสริมสวัสดิการชุมชนในอำเภอสอง จังหวัดแพร่

เอกสารอ้างอิง (References)

- คะนอง พิณ. (2560). การจัดสวัสดิการโดยชุมชน กรณีศึกษาบ้านสองฮี ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารการเมืองการปกครอง*. 7 (2) : 285.
- ชัยศรี มีป้อม. (2562). การจัดสวัสดิการให้แก่แรงงานเมียนมาร์ในอำเภอสามพราณจังหวัดนครปฐม. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. (2547). *สวัสดิการสังคมฉบับชาวบ้าน: แนวคิด นโยบาย แนวทางปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : เติสันเพรส.
- พระครูภัทรปัญญาคุณ (เวียง แซ่ฮ้อย). (2560). การศึกษาความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระคาร์ณ อติภโท (ทองน้อย). (2562). “การบริหารจัดการเชิงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตามหลักอปริหานิยธรรมในเขตเทศบาลตำบลทุ่งน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร”.

วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาพิศพงษ์ ชยเมธี (กลั่นศรีสุข). (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระอธิการวรวิทย์ สุเมโธ (มีธรรม). (2563). พฤติกรรมของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดนครราชสีมา เขตเลือกตั้งที่ 5. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วัลลภ สุขสวัสดิ์. (2561). การวิจัยเชิงปริมาณทางรัฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. คู่มือการดำเนินงาน โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน ปีงบประมาณ 2564. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://web.codi.or.th/wp-content/uploads/2021/01/คู่มือการดำเนินงานโครงการสนับสนุนการจัดการสวัสดิการชุมชนปี2564.pdf> [19 มกราคม 2564].

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2562). จำนวนประชากรอำเภอสอง จังหวัดแพร่. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/districtList/S010107/th/33.htm> [19 มกราคม 2564].

สุเทพ เชาวลิท. (2527). *สวัสดิการสังคม*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.